

Hvad köpa vi för våra pengar?

AB Kathreiner

Vardagstryck

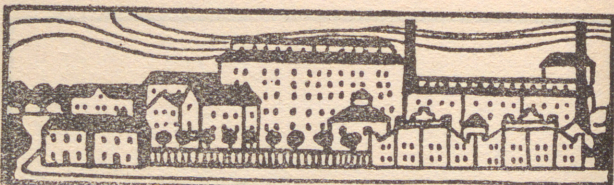
National Library
of Sweden

Hvad köpa vi
för våra
pängar?

Hvad köpa vi
för våra pängar?

Ännu i dag gälla våra statsfinanser, ehuru vi äro en liten nation, i sin mönstergilla ordning och förvaltning som förebild och afundsvärdt exempel för mången stor stat. Men om vi nu en gång gå till grunden med frågan:

Hvad köpa vi för våra pengar?

då skola vi finna en post, som år efter år blir allt större och nu uppnått en alldeles enastående höjd. Under det att vår landtbefolkning måste arbeta hårdt och handel och sjöfart måste svårt kämpa för att bibehålla sin ställning mot andra nationer, betala vi

Årligen trettiofem millioner kronor till utlandet

för en vara, för hvilken vi själfva här i landet skulle kunna hafva en mycket bättre ersättning. Först var det 20, sedan 25, och nu är det redan 35 millioner kronor, som vi årligen utgifva för det utländska kaffet. Det är:

1. En sjettedel af samtliga vår stats inkomster,
2. Hälften af utgifterna för hela landsförsvaret,
3. Lika med totalvärdet af vår järnmalmsexport.

En svensk familj utgifver sålunda årligen i genomsnitt ungefär 20 å 30 kronor för naturkaffe, men den erhåller intet nyttigt för dessa pengar; tvärtom: Den starka ökningen af kaffedrickandet betraktas af alla sakkunniga såsom mycket betänklig, såsom

En ny nationell fara.

Hälsovårdsinspektionen och regeringen hafva redan gjort erfarenheter, hvilka föranledt dem till upprepade varningar för detta farliga njutningsmedel. Landshöfdingen i Upsala län betonar särskildt i sin 5:te årsberättelse för 1901—1905, att alkoholkonsumtionen lyckligtvis år från år aftagit, tack vare det upplysningsarbete, som centralförbundet för nykterhetsundervisningen har utfördt, men måste han i motsats härtill beklaga den afsevärda ökningen af kaffedrickandet. I all synnerhet varnar han för att gifva barnen kaffe, hvilket icke innehåller ett enda näringsämne, som den barnsliga organismen behöfver för sin utveckling. Och dock berättas det såväl från Svealand som Norrland, att många mödrar skicka sina barn till skolan, sedan de till frukost erhållit endast

kaffe med bröd. Redan nu visa sig, såsom Landshöfdingen säger, de skadliga följderna af denna undernäring däri, att så många ynglingar förklaras odugliga för militärtjänsten. Många läkare berätta också att barn i 7—8 års åldern börja skolan med en fullkomlig utbildad magkatarr, som förorsakats af kaffedrickandet. Kaffet kan aldrig mätta, giftet (Koffeinet) som det innehåller, utöfvar blott en retning på organismen, som för den oerfarne tyckes vara mättnad, men i verkligheten endast är

skenmättnad.

Den verkliga följden af kaffedrickandet på organismen och dess utveckling blir så mycket skadligare, emedan den fördrifver hungerskänslan och kroppen går minste om den näring, hvarom den gjort sig påmint.

En Undersökning af Folkskolestyrelsen:

Förra året anställde herr D:r C. Sundell på uppdrag af folkskolestyrelsen en noggrann undersökning bland de kroppsligen svaga, i synnerhet de blodfattiga skolbarnen i Stockholm. Resultatet af denna undersökning har han nedlagt i en intressant ingående berättelse, i hvilken han ständigt framhåller, hvilken farlig roll den allmänt utbredda kaffenjutningen spelar för familjernas och barnens hälsa. Vi framdraga här ett exempel:

I familjen X drickes kaffe sex gånger om dagen, fadern lider af hufvudvärk och svindel, modern är nervös och blodfattig, men

medgifver dock gärna, att hon tydligen märker, att just genom kaffedrickningen blir hon nervös. Deras tolfårige son har ständig huvudvärk, är nervös och påfallande dum för sin ålder.

Dr Sundell föranledde familjen att inskränka kaffedrickandet.

Redan efter en månad visade sig en gynsam förändring;

1. Föräldrarnes sjukdomssymptom voro försvunna.
2. Sonens nervositet hade gett med sig ganska betydligt.

Vi borde lära af andras erfarenheter;

Vi Svenskar hafva icke så länge missbrukat kaffet, hvarför vi först nu börja spåra de skadliga följderna.

Men andra folk hafva redan gjort dåliga erfarenheter; och det är mycket beaktansvärdt, att på de sista tjugo åren sedan kaffeimporten till de europeiska länderna tagit så stora dimensioner, läkarne i alla land börjat intressera sig för studiet af kaffeförgiftningen.

**Den världsbekante Professorn D:r Rudolf Virchow,
Geh. Medicinalrat i Berlin**

var en af de första som i skarpa och träffande ordalag yttrade sig om kaffet: "Kaffesystrar och thedrickare äro slafvar under samma förkastliga last som öl- och brännvinsdrinkare". Dessa ord af den berömde vetenskapsmannen hafva öfverallt haft stor verkan. Många andra universitetsprofessorer, präster, läkare, lärare och föreningar för folkupplysning hafva sedan dess verkat för spridandet af kännedomen om följderna af kaffemissbruk och för utbredningen och en allmännare användning af oskadligare och bättre drycker, af hvilka för närvarande den i Mellaneuropa mäst utbredda är Kathreiners Maltkaffe.

Hören, hvad vetenskapen säger!

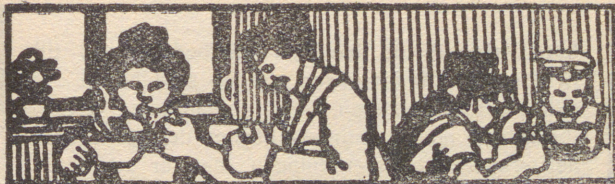
Lifmedikus, Med. D:r Suchier

varnar alldeles bestämt för det regelbundna kaffedrickandet: "Jag anser kaffe, the och cikoria samt liknande preparat absolut skadliga, så snart de i nämnvärd mängd passera kroppen".

Den bekante

Professorn, Med. D:r G. von Bunge

anser, att äfven de friskaste människor, som på sig själfva ännu icke spårat de skadliga följderna af kaffe och the, måste nödvändigt varnas för dessa njutningsmedel och icke först upphöra därmed, då de med en obotlig sjukdom måste gå till läkare.

Rektorn för hygieniska Institutet vid universitetet i Berlin

Geh. Medicinalrat Professorn D:r Rubener jämför kaffe och the i sina verkningar med piskrapp, genom hvilka man för tillfället kan tvinga den utmattade hästen till ytterligare ansträngningar. Utmattningen blir slutligen naturligtvis så mycket större. Äfven om piskan kan man endast figurligt säga, att den "bringar" kraft.

Professor Thunberg i Lund

framhåller särskildt i sin "Lärobok i hygien", att kaffet innehåller starka giftämnen. Därför ödelägger kaffenjutningen hälsan och framkallar sjukdomar, sådana som nervositet, magkatarr, blodlrist, dålig aptit och störningar i matsmältningsorganen.

Skriftställaren J. Oscar Peterson (Justus), Stockholm

skrifver i sin välkända bok "Våra födoämnen":
Kaffet är ett mycket stort samhällsöndt. Giftet, som kaffebönan innehåller, heter koffein och är ett af de skarpaste gifter, vi känna. Att kaffe befordrar matsmältningen, såsom man ofta nog får

höra, hör till de frivilliga själfbedrägerier, till hvilka man allt för gärna gör sig skyldig, då det gäller att försvara en kärblifven njutning. Kaffet fördärfvar matsmältningen liksom det fördärfvar nerverna och blodberedningen, det lär oss såväl teorin som praktiken. Därför lyder vid hvarje sjukdomsbehandling vår första och oafvisliga fordran:

"Bort med kaffet".

Den bekante polarforskaren

Frithiof Nansen

berättar i sin resebeskrifning, att äfven eskimåerna, varnade, genom erfarenheten själfva insett kaffets skadlighet.

Där heter det allmänt, att de, som dricka mycket kaffe äro dåliga jägare och fångstmän. Ynglingarne erhålla därför icke något kaffe, för att de skola blifva goda hvalfiskfångare och roddare.

Den, som nu har läst föregående fakta och utlåtanden uppmärksamt och fördomsfritt, inser lätt, att det omåttliga kauffedrickandet är så farligt, att hvar och en vare sig han intager en framskjuten plats i det offentliga lifvet eller den icke mindre ansvarsfulla platsen som familjefader eller moder har skyldighet att bekämpa ovanan och den vidare utbredningen af detta njutningsmedel.

Läsaren torde nu kanske säga: "Ja, vetenskapen förbjuder mig den ena drycken efter den andra. När sålunda äfven kaffet är skadligt,

Hvad skola vi då dricka?

Denna fråga är förvisso berättigad, men hvar och en kan vara öfvertygad om, att vetenskapen ej endast nöjt sig med att fastställa kaffets skadlighet, utan samtidigt också visat, huru vi skola finna

en ersättning för de skadliga njutningsmedlen.

Äfven de svenska vetenskapsmännen hafva sedan årtionden tillbaka pröfvat många fabrikat, som skulle ersätta kaffet. Bekanta auktoriteter hafva enstämmigt afgifvit sin röst för Kathreiners maltkaffe, som en absolut oskadlig och billig familjedyck, hvilken är utbredd sedan tjugo år tillbaka i Mellaneuropa och för närvarande drickes af många, många millioner människor. Sedan några år tillbaka har man börjat tillverka "Kathreiner" äfven i Sverige.

"Hvad är Kathreiner"?

Då Kathreiner skall tjäna som ersättning för bönkaffet, jämföra vi bäst Kathreiners beståndsdelar med bönkaffets. Härvid får man se, att

Kathreiner är vida öfverlägset bönkaffet i innehållsrika näringsämnen och icke innehåller en enda skadlig beståndsdel.

100 gram "Kathreiner" innehåller

Extraktivämnen 50,51 gr.
 Ägghviteämnen 13,25 gr.
 Maltsocker o. d.

100 gram "Bönkaffe" innehåller däremot:

Extraktiv- 25,40 gr.
 Ägghvite- 12,50 gr.
 ämnen
 ämnen
 och dessutom:

Koffein
 1,27 gr.

Gift

Dessa pelare, som äro tecknade efter en kemisk analys, bevisa, att "Kathreiner" innehåller nästan dubbelt så mycket lösliga extraktämnen, maltsocker o. d. som bönkaffet. Och dessutom åtta (8) % mer ägghviteämnen. Men bönkaffet innehåller i stället för dessa hälsosamma beståndsdelar 1,27 gr. af det för hjärtat farliga giftet, (Koffeinet), från hvilket "Kathreiner" naturligtvis är fullkomligt fritt. Sålunda är:

"Kathreiner" en ren naturprodukt af bästa malt som enligt patenterad metod förlänas kaffearom. (Svenska patentet N:o 22284/85).

"Kathreiner" smakar som kaffe, men är allt igenom oskadligt och hälsosamt och kostar blott hälften mot vanligt kaffe. Dessa fakta, som pröfvats och bekräftats af många lärde vetenskapsmän, hafva förskaffat "Kathreiner" goda vänner äfven bland de svenska vetenskapsmännen.

**Professor Olof Hammarsten vid Uppsala
universitet säger:**

"Kathreiner" besitter naturkaffets karaktäristiska smak och blir därigenom, till skillnad från så många andra s. k. kaffesurrogat, en ersättning för naturkaffet i ordets egentliga mening.

Jag är af den åsikten, att "Kathreiner" i hög grad förtjänar såväl läkarnes som allmänhetens uppmärksamhet och förtroende!

**Professor E. Almqvist vid Karolinska Institutet i
Stockholm yttrar:**

Jag anser "Kathreiner" särskildt värd att beaktas af den svenska allmänheten. Det torde vara välkommet såväl i familjerna som i de offentliga anstalterna. För barn och sjuka är det mera lämpligt än oblandat kaffe.

Dessa rekommendationer bevisa att "Kathreiner" är:

1. Nyttigt för hälsans bevarande, alltså en hälsosam ersättning för det skadliga naturkaffet,
2. äger en fyllig och aromatisk smak och ersätter sålunda äfven i smaken naturkaffet,
3. är mycket billigt.

"Kathreiner" öfverträffar alltså bönkaffet:
genom välgörande egenskaper,
genom mild och angenäm smak, och
genom billighet.

"Kathreiner" förekommer i handel endast i för-
seglade paket, emedan genom denna förpackning,
som företages i fabriken, "Kathreiner" skyddas
för alla föroreningar såsom damm, dålig luft etc.

Hvarje paket ser ut, som
vidstående afbildning utvisar.
Man torde iakttaga bilden af
den store folkläkaren och män-
niskovännen Sebastian Kneipp
och den lagligen skyddade
beteckningen "Kathreiners
Kneippmaltkaffe", å paketerna.
Det finnes hela och halva pa-
ket: ett helt paket, af hvilket
man kan framställa 60—70
koppar "Kathreiner" utan hvar-
je annan tillsats (endast socker och grädde efter
behag), kostar 45 öre, ett halvpaket 25 öre. Alltså
kommer

en kopp "Kathreiner-kaffe" på blott

$\frac{1}{4}$ å 1 öre.

Det finns helt säkert ingen annan dryck som
är så god och därtill så billig.

Åt barnen blott "Kathreiner".

Nu torde hvarje husmoder förvisso redan hafva
intresse för denna dryck. Och om hon icke

kan få mannen att afstå från kaffe, så torde dock hennes pliktkänsla säga henne, att hon icke får äfventyra sina barns hälsa genom att "nära" dem med det skadliga bönkaffet. Läkare och erfarna män och kvinnor på det hygieniska området varna enträget härför.

"Kathreiner" är enklare att tillaga än vanligt kaffe.

I motsats till förfarandet vid kokningen af vanligt kaffe sättes "Kartreiner" på i kallt vatten och malkaffet males så groft som möjligt. Sedan kaffet kokat upp, låter man kitteln stå kvar 4—5 minuter på elden, så att de kraftiga näringsämnen hos "Kathreiner" ordentligt koka ut. Med en thesked kallt vatten klaras "Kathreiner", innan det serveras. Hofkocken hos H. Majestät, Tyske Kejsaren, som sätter "Kathreiner" mycket högt på grund af dess fina aromatiska smak, påpekar, att finsmakare på "Kathreiner" använda tjock grädde, då de erhålla ett kaffe, som betydligt öfverträffar det vanliga kaffet. Vi sven-

skar behöfva ej någon särskild uppmaning att använda kraftig grädde, då vi nästan aldrig använda mjölk till kaffet, hvilket däremot är det vanliga i Tyskland.

"Kathreiner" som tillsats till mjölk.

Mången gång kunna barn ej dricka mjölk, emedan smaken äcklar dem. Äfven härvid är "Kathreiner" en hjälpare ur förlägenheten. Genom att blanda mjölken med "Kathreiners maltkaffe" erhåller mjölken en kraftigare och aromatisk smak, så att barnen gärna dricka den.

"Kathreiner" som tillsats till vanligt kaffe.

"Kathreiner" kan äfven hjälpa kaffedrickare. Många bland dem känna tydligt, att kaffenjuttningen är skadlig. De veta alldeles bestämt, att deras dåliga hälsa förorsakas genom kaffedrickandet. Men de hafva så vant sig vid detta gift, att de icke mer kunna afstå därifrån.

Som goda föräldrar gifva de sina barn det hälsosamma "Kathreiner", men själfva tro de sig inte kunna undvara naturkaffet. Dessa personer kunna vi gifva ett godt råd och en ofta hälsosam ordination:

"Kathreiner" blandat med naturkaffe.

Om man sålunda tager $\frac{1}{4}$ eller hälften af den vanliga mängden kaffe och ersätter den andra fjärdedelen eller hälften med "Kathreiner", då borttager man en stor del af kaffets skadlighet. Man

märker snart, att vanligt kaffe med tillsats af "Kathreiner" erhåller en synnerligen fyllig och angenäm välsmak, och helt visst skall mången envis kaffedrickare på så sätt bättra sig och vända sig till det hälsosamma och billiga "Kathreiner".

Hvad hafva vi lärt?

Vi hafva sett, att kaffenjutningen är en fara för den svenska nationens hälsa, att de berömdaste lärde fördöma kaffemissbruket.

Men vi hafva också lärt

1. att det finnes en ersättning,
2. att "Kathreiner" är bättre än naturkaffe,
3. att berömda svenska läkare rekommendera "Kathreiner"

emedan "Kathreiner" är hälsosamt,
emedan "Kathreiner" är så billigt, att hvar och en gör besparingar vid användandet däraf.

At en mängd tacksägelsebref och berömmande uttalanden vi erhållit, vilja vi endast återgifva följande.

Kyrkerud, Seffle den 3 Jan. 1910.

Kathreiners Maltkaffe-Fabrik, Göteborg.

Till svar å Edert ärade af den 31 December 1909 får jag meddela, att det till mig öfversända provvet å Edert kaffe utföll till min fulla belåtenhet, så att jag sedan använt det mycket i mitt hus och har för afsikt att allt mer och mer införa det. Både smak och arom äro behagliga och som det är på en gång närande och oskadligt, vore väl om alla ville utbyta det i stället för att använda det skadliga, för att ej säga giftiga, näringslösa kaffet (kofeinet) mot Edert rena välsmakande kaffe.

Högaktningfullt (Sign.) O. Norstedt, Komminister.

Laholm den 31 Januari 1909.

Kathreiners Maltkaffe-Fabrik, Göteborg.

Jag har under tvenne månader använt Edert "Kathreiner", och funnit det vara ej blott ett njutnings- utan äfven ett verkligt näringsmedel, hvarför jag med nöje vill rekommendera denna goda och sunda dryck. Den bör helt visst bana sig väg i vårt land och eröfra sig vänner både i palats och koja, helst som den är beredd af en gammal inhemsk kulturväxt. Med utmärkt högaktning

(Sign.) E. G. Svennberg, Folkskollärare.

Då man anser något som godt skall man icke tveka att använda det. Hvar och en känner ordspråket: "Uppskjut icke till i morgon hvad du redan i dag kan uträtta". Hvarje moder bör gifva sina barn enbart "Karthreiner".

Om Eder handlande icke för "Kathreiner",
så sänd ett brefkort till

Kathreiners Maltkaffe-Fabrik, Göteborg.

